

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rumia za 2021 r.

Urząd Miasta Rumi, kwiecień 2022 roku

I. Wstęp

Rumia jest gminą miejską. Usytuowana jest we wschodniej części powiatu wejherowskiego, w województwie pomorskim. Wraz z miastami Wejherowo oraz Redą tworzy tzw. Małe Trójmiasto Kaszubskie. Położona jest w odległości 10 km od centrum Gdyni. Sąsiedztwo miasta przedstawia się następująco:

- od północnego – zachodu – miasto Reda
- od zachodu i południa – gmina Wejherowo
- od południowego – wschodu – miasto powiatowe Gdynia
- od północnego – wschodu – gmina Kosakowo (powiat pucki)

Bezpośrednie sąsiedztwo miasta z aglomeracją trójmiejską (Gdańsk, Sopot, Gdynia) sprawia, że gmina Rumia wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot OMG-G-S .

Mimo braku podziału administracyjnego na dzielnice, w mieście można wyróżnić kilka jego części, które nieformalnie funkcjonują jako dzielnice. Są to:

- „Stara Rumia”,
- „Biała Rzeka”,
- „Centrum”,
- „Zagórze”,
- „Szmelta”,
- „Janowo”,
- „Lotnisko”.

Powierzchnia miasta wynosi 30,10 km². W strukturze użytkowej gruntów gminy dominują tereny leśne. Zajmują one ok. 44% powierzchni. Ponad 30% powierzchni stanowią tereny zabudowane oraz zurbanizowane. Użytki rolne zajmują około 22% powierzchni. W Rumi utrzymuje się stała tendencja zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych i przeznaczania ich pod zabudowę mieszkaniową oraz zabudowę przemysłowo-usługową.

II. Założenia opracowania

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020r., poz. 1439), jednym z zadań gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, a także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informację o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych ustawą, a także informację o ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania przeznaczonych do składowania.

Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy i podlega ona publicznemu udostępnieniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej urzędu gminy.

Prezentowana analiza gospodarki odpadami obejmuje rok 2021.

Zakres przedmiotowej analizy pokrywa się z rocznym Sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanym przez gminę, na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 cyt. powyżej ustawy, celem jego przedłożenia marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

III. Zagadnienia ogólne

Obowiązujące w 2021 r. Uchwały Rady Miejskiej Rumi, regulujące system odbierania odpadów komunalnych na terenie Rumi przedstawiają się następująco:

- Uchwała Nr XIII/183/2019 z dnia 30 października 2019r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rumia,
- Uchwała Nr XIV/184/2019 z dnia 30 października 2019r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XIII/187/2019 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XV/214/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę Nr XIII/186/2019 Rady Miejskiej Rumi z dnia 30 października 2019 r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała Nr XV/213/2019 z dnia 12 grudnia 2019r. zmieniająca uchwałę nr XIII/185/2019 z dnia 30 października 2019r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty,
- Uchwała Nr XIII/182/2019 z dnia 30 października 2019 r. w sprawie podziału gminy Rumia na sektory w celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wyznaczenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Od maja 2017r. odbiór opadów komunalnych i ich zagospodarowanie od mieszkańców zostało powierzone Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych PUK w Rumi Sp. Z o.o. z siedzibą przy ul. Dębogórskiej 148 w Rumi, na podstawie umowy wykonawczej Nr UM/784/PGMOŚ/68/UB/408-W/2017 (postępowanie Nr ZP.271.15.2017) o świadczeniu usług, zawarta 27 kwietnia 2017r. Umowa została zawarta w trybie z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2020 poz. 288 ze zm.)

Gmina Rumia nie objęła odbiorem odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości niezamieszkałych. Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych (firmy, instytucje, placówki oświatowe itd.) odbywał się na podstawie indywidualnych umów cywilnoprawnych z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości prowadzonym przez „Komunalny związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” z siedzibą w Gdyni. Na dzień 31.12.2021r. do ww. rejestru wpisanych było 60 podmiotów.

W Rumi, jako metodę ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami, przyjęto iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawkę opłaty. Główną zaletą wybranej metody jest spełnienie zasady „zanieczyszczający płaci”. Metoda ta wydaje się też być najbardziej sprawiedliwą i zrozumiałą dla mieszkańców. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wskazuje, iż wszyscy mieszkańcy gminy zobowiązani są do zbierania odpadów w sposób selektywny. W przypadku, gdy podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych stwierdzi zaniedbania w zakresie prawidłowego segregowania odpadów na nieruchomości odmawia ich odbioru, do czasu poprawy w tym zakresie. W przypadku nagminnego uchylania się od obowiązku segregacji odpadów „u źródła”, tj. w miejscu ich wytwarzania, gmina może wydać decyzję o podwyższonej opłacie w wysokości 100zł/os za okres, którego dotyczy stwierdzona nieprawidłowość w segregacji odpadów.

W 2021 roku Gmina nie wydała jednak żadnej decyzji o podwyższonej opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Kontrole prowadzone przez Straż Miejską oraz ciągła edukacja stanowiły zatem skuteczny element dyscyplinujący mieszkańców.

IV. System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rumia w 2021 roku

1. Źródła odpadów

W myśl ustawy o odpadach (Dz. U. z 2020r., poz. 797 ze zm.), odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Odpady komunalne na terenie gminy powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (ośrodki zdrowia, szkoły) oraz infrastruktury (handel, usługi) jak i z terenów otwartych (odpady z koszy ulicznych, zmiotki, odpady z placów targowych i zieleni miejskiej).

2. Postępowanie z odpadami

Powstające na terenie nieruchomości odpady komunalne, przed ich zgromadzeniem w odpowiednich pojemnikach/workach, zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Rumia, poddawane były selekcji na n.w. frakcje, mającej na celu oddzielne zgromadzenie poszczególnych rodzajów odpadów tak, aby umożliwić optymalne ich przygotowanie do transportu oraz dalszego ich odzysku lub unieszkodliwienia:

- 1) odpady zmieszane
- 2) makulatura (papier i tektura)
- 3) szkło,
- 4) plastik (tworzywa sztuczne), metale i opakowania wielomateriałowe (kartoniki po mleku, sokach itp.),
- 5) odpady ulegające biodegradacji - odpady zielone (trawa, liście, gałęzie, choinki itp.),
- 6) odpady ulegające biodegradacji - bioodpady (tzw. bio kuchenne),
- 7) popiół z palenisk domowych,

- 8) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- 9) niebezpieczne (farby, baterie i akumulatory, leki, świetlówki, itp.),
- 10) odpady wielkogabarytowe,
- 11) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- 12) zużyte opony (z wyłączeniem opon samochodów ciężarowych),
- 13) budowlane i rozbiórkowe,

Poniżej w tabeli przedstawiono obowiązujący w 2021 roku sposób postępowania z poszczególnymi frakcjami odpadów komunalnych przez mieszkańców gminy:

Tabela. 1. Odbiór (sposób i częstotliwość) poszczególnych frakcji odpadów komunalnych od mieszkańców

Frakcja odpadów komunalnych zbieranych selektywnie	Sposób odbioru		Minimalna częstotliwość zbiórki	
	zabudowa wielorodzinna	zabudowa jednorodzinna	zabudowa wielorodzinna	zabudowa jednorodzinna
zmieszane odpady komunalne	pojemniki - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości		1 x tydzień	1 x 2 tygodnie
makulatura (papier i tektura) i opakowania wielomateriałowe (kartoniki po mleku, sokach itp.)	pojemniki (kolor niebieski) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	worki (kolor niebieski) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x 2 tygodnie	2 x miesiąc, przy czym odstęp między kolejnymi odbiorami co najmniej 2 tygodnie
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	
szkło	pojemniki (kolor zielony) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	worki (kolor zielony) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x 2 tygodnie	2 x miesiąc, przy czym odstęp między kolejnymi odbiorami co najmniej 2 tygodnie
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	
plastik (tworzywa sztuczne) i metale	pojemniki (kolor żółty) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	worki (kolor żółty) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x 2 tygodnie	2 x miesiąc, przy czym odstęp między kolejnymi odbiorami co najmniej 2 tygodnie
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	
Odpady ulegające biodegradacji – odpady zielone (trawa, liście, gałęzie itp.)	Worki lub pojemniki (kolor brązowy) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości		1 x tydzień	
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	
	zalecane: Kompostowanie we własnym zakresie wytworzonych przez mieszkańców odpadów biodegradowalnych			
Odpady ulegające biodegradacji – bioodpady (tzw. bio kuchenne)	Pojemnik (kolor brązowy) bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości		1 x tydzień	1 x 2 tygodnie
choinki	w miesiącach styczeń, luty – bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości		1 x tydzień	
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych		w godzinach otwarcia punktu	

	zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia	
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	„wystawka” bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x miesiąc
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia; Objazdowa Zbiórka Odpadów Niebezpiecznych organizowana przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” Odbiór dużych elektro śmieci z domu organizowany przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” Ponadto: Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można było oddać do sklepu przy zakupie nowego urządzenia. Sklep ma obowiązek przyjąć go bezpłatnie w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt na zasadzie „1 za 1”, czyli lodówka za lodówkę, telewizor za telewizor, komputer za komputer itp., z zastrzeżeniem, że mieszkaniec osobiście dostarczy go do miejsca sprzedaży. Zepsuty sprzęt mieszkaniec mógł zostawić nieodpłatnie również w punkcie serwisowym – w przypadku gdy obsługa punktu stwierdziła, że naprawa sprzętu jest niemożliwa lub jest nieopłacalna.	w godzinach otwarcia punktu 1 x rok (termin zbiórki i miejsca postoju samochodu dostępne na stronie ww.kzg.pl zakładka gospodarka odpadami) „na telefon” 58 624 66 11, 609 045 410
	Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia, zorganizowany przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki; wybrane apteki – zbiórka niewykorzystanych lub przeterminowanych leków; wybrane placówki handlowe, spółdzielnie mieszkaniowe, szkoły i urzędy – zbiórka baterii; Objazdowa Zbiórka Odpadów Niebezpiecznych organizowana przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki”	w godzinach otwarcia punktu 1 x rok (termin zbiórki i miejsca postoju samochodu dostępne na stronie ww.kzg.pl zakładka gospodarka odpadami)
wielkogabarytowe i zużyte opony	„wystawka” bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x miesiąc
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. Z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia	w godzinach otwarcia punktu
Budowlane i rozbiórkowe: gruz ceglany, ceramiczny i betonowy, elementy ceramiki (m.in. płytki), odpady z drewna, szkła i tworzyw sztucznych (m.in. posadzki, boazeria) – bez odpadów niebezpiecznych	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. Z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia	w godzinach otwarcia punktu

Popiół z palenisk domowych	pojemniki (kolor szary) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	worki (kolor szary) - bezpośrednio od mieszkańców nieruchomości	1 x 2 tygodnie	2 x miesiąc, przy czym odstęp między kolejnymi odbiorami co najmniej 2 tygodnie
	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. Z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	
Odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałe w gospodarstwie domowym	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zorganizowany na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. Z o.o. ul. Dębogórska 148, Rumia		w godzinach otwarcia punktu	

W zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, powstałe w gospodarstwach domowych komunalne odpady zmieszane oraz gromadzone selektywnie, odbierane były od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w każdej ilości, z poniższym wyjątkiem:

- 1) zużyte opony – w ilości do 4 szt./lokal mieszkalny/rok kalendarzowy,
- 2) komunalne odpady budowlane i rozbiórkowe – w ilości do 200 k/lokal mieszkalny/rok kalendarzowy. Większe ilości tych odpadów odbierane były przez firmę wywozową na podstawie indywidualnego zgłoszenia, na koszt właściciela.

Wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki na odpady komunalne zmieszane pozostało obowiązkiem właściciela nieruchomości. W ramach ponoszonej przez mieszkańców nieruchomości zamieszkałych opłaty, przedsiębiorstwo wywozowe zobowiązane było do zaopatrywania tych właścicieli w pojemniki (zabudowa wielorodzinna) i worki (zabudowa jednorodzinna) na odpady zbierane selektywnie i do odbioru tych odpadów.

Właściciele nieruchomości zamieszkałych mieli możliwość, dodatkowo poza ustalonym harmonogramem, bezpłatnie przekazywać odpady zbierane selektywnie, do punktu ich zbiórki wskazanego przez gminę, we własnym zakresie.

V. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie Gminy Rumia nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z treścią art. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. z 2022r., poz. 699 ze zm.) odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się – uwzględniając hierarchię postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę lub technologię – do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być przetworzone (tzw. zasada bliskości).

Zgodnie z zapisami ustawy z dn. 13 czerwca 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021r., poz. 888 ze zm.) podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest do

przekazywania wyłącznie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do instalacji komunalnej.

Lista instalacji komunalnych na terenie województwa pomorskiego publikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego

Najbliższym miejscem przekazywania odpadów z terenu Rumi jest instalacja komunalna Eko Dolina Sp. Z o.o. z siedzibą przy ul. Al. Parku Krajobrazowego 99 w Łęczycach. Jest ono oddalone ok. 2 km od granic miasta, także wywożenie tam odpadów ma wymiar ekologiczny. Poprzez zastosowanie nowych technologii to miejsce jest jednym z najnowocześniejszych zakładów zagospodarowania odpadów i posiada moce przerobowe pozwalające na przyjęcie i przetworzenie odpadów komunalnych pochodzących z terenów gmin powiatu wejherowskiego, Gdyni, Sopotu oraz gminy Kosakowo.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W 2021 roku nie zrealizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Organizacja i prowadzenie na terenie gminy Rumia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) od mieszkańców gminy Rumia, zostało scedowane na firmę wywozową, w ramach zawartej umowy pomiędzy firmą a gminą, na odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

3. Liczba ludności

Gmina Miejska Rumia liczy 46.094 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2021r. – źródło ewidencja ludności). W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych w Urzędzie Miasta, ujętych zostało 45.678 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2021r.) Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika m.in z migracji ze względu na naukę i pracę podejmowaną poza granicami gminy. Na bieżąco jednak prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym.

4. Ilość złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez mieszkańców Gminy Rumia – stan na 31.12.2021r.

Tabela. 2.

Treść	ogółem
Liczba złożonych deklaracji	10.773
Liczba mieszkańców objętych złożonymi deklaracjami	45.678

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Zgodnie z weryfikacją systemu ewidencji ludności niemal wszyscy mieszkańcy Gminy spełnili obowiązek złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Właściciele nieruchomości, co do których istnieją podejrzenia o podanie nieprawdziwych danych, wzywani są do urzędu, w celu złożenia wyjaśnień. W 2021 roku Burmistrz Miasta Rumi wydał 9 decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy w 2021 roku

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęto, że ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Rumia w 2021r. równa się ilości zebranych odpadów:

- Odebranych sprzed nieruchomości od właścicieli nieruchomości oraz z PSZOK-u w danym roku przez przedsiębiorcę świadczącego usługę (patrz: Tabela 3.),
- Zebranych przez zbierającego odpady komunalne, stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (punkty skupu surowców wtórnych) (patrz: Tabela. 4.),
- Zebranych z Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (PZON), Objazdowej Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (OZON) oraz usługi odbioru sprzętu AGD i RTV bezpośrednio z gospodarstw domowych, organizowanej przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” (patrz: Tabela. 5.),

Poniższa tabela przedstawia ilość odpadów komunalnych stałych, odebranych od mieszkańców na terenie Rumi przez firmy wywozowe, w tym w ramach umowy zawartej pomiędzy Gminą Miejską Rumia a firmą wywozową na odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Dane obejmują masę odpadów zebranych bezpośrednio od mieszkańców oraz w PSZOK-u.

Tabela. 3. Odpady komunalne zebrane i odebrane od mieszkańców z terenu Rumi w 2021 roku (zgodnie z BDO)

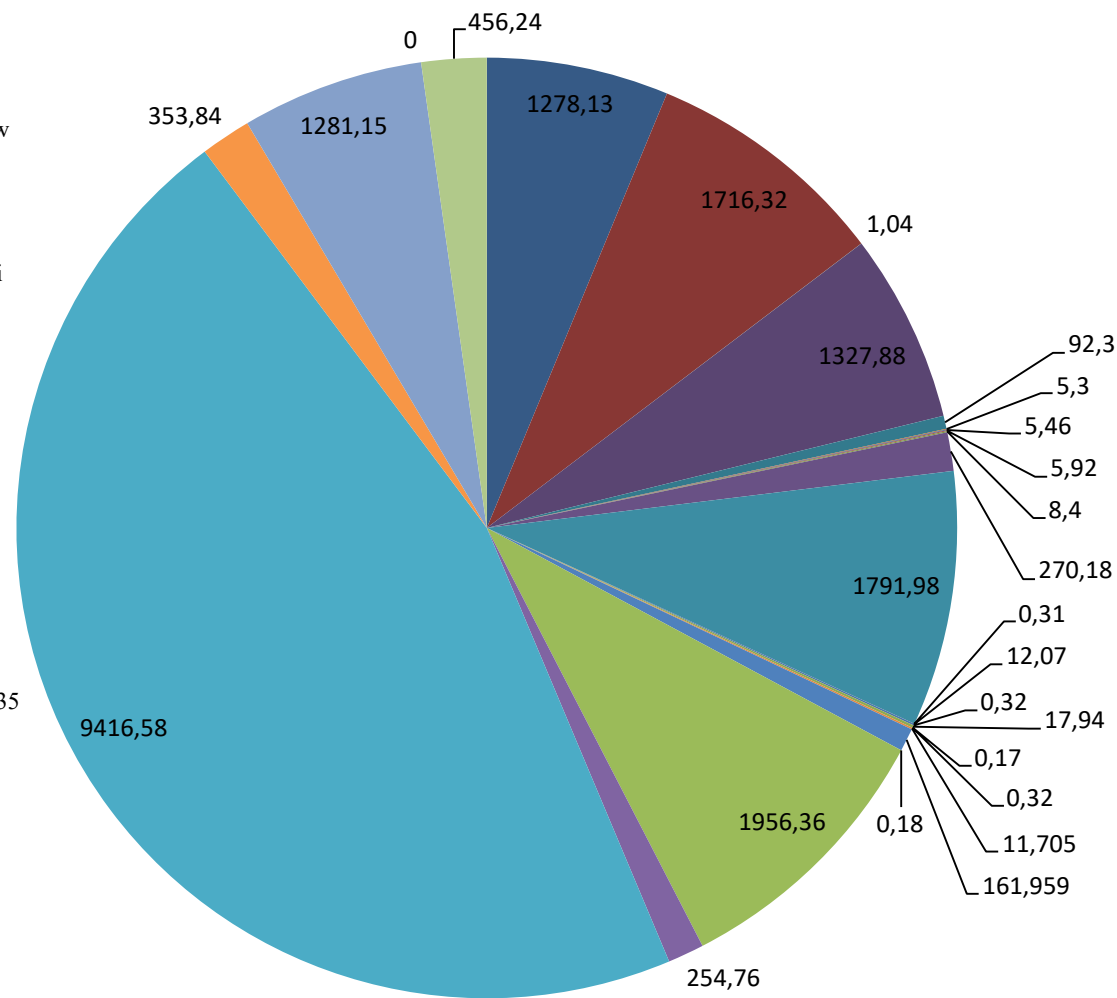
Kod ¹⁾	Rodzaje odpadów	Masa zebranych odpadów [Mg]
15 01 01 i 20 01 01	Makulatura	1278,13
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1716,32
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1,04
15 01 07	Opakowania ze szkła	1327,88
16 01 03	Zużyte opony	92,3
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	5,3
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów	5,46

	ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	
17 02 03	Tworzywa sztuczne	5,92
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	8,4
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	270,18
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1791,98
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,31
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	12,07
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,32
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	17,94
20 21 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,17
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,32
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	11,705
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	161,959
20 01 40	Metale	0,18
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1956,36
20 02 03	Inne odpady nie ulegające biodegradacji	254,76
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	9416,58
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	353,84
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	1281,15
20 03 99 ex	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	245,66
20 03 99 P	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach – popiół z gospodarstw domowych	456,24
SUMA		20.672.434

gdzie:

- 1) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020, poz.10)

- Makulatura
- Opakowania z tworzyw sztucznych
- Zmieszane odpady opakowaniowe
- Opakowania ze szkła
- Zużyte opony
- Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów
- Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06
- Tworzywa sztuczne
- Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03
- Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03
- Odpady kuchenne ulegające biodegradacji
- Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć
- Urządzenia zawierające freony
- Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25
- Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne
- Leki inne niż wymienione w 20 01 31
- Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
- Metale
- Odpady ulegające biodegradacji
- Inne odpady nie ulegające biodegradacji
- Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne
- Odpady z czyszczenia ulic i placów
- Odpady wielkogabarytowe
- Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach
- Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach – popiół z gospodarstw domowych

Poniższa tabela przedstawia masę odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców Rumi przez punkty skupu surowców wtórnych.

Tabela. 4. Odpady komunalne zebrane przez zbierającego odpady komunalne, stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (punkty skupu surowców wtórnych)

Kod ¹⁾	Rodzaje odpadów	Masa zebranych odpadów w tonach [Mg]
15 01 04	Opakowania z metali	12,285

gdzie:

- 2) 1) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020, poz.10)

Nieodłącznym elementem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy są zbiórki odpadów niebezpiecznych organizowane przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” z Gdyni. Poniższa tabela przedstawia ilość odpadów niebezpiecznych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ZSEE), które były przekazywane przez mieszkańców Rumi bezpośrednio do Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (PZON), znajdującego się na terenie siedziby firmy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Rumi przy ul. Dębogórskiej 148, lub które zostały odebrane podczas Objazdowej Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (OZON).

Tabela. 5. Ilość odpadów niebezpiecznych i ZSEE przekazanych do PZON oraz odebranych podczas OZON

Nazwa odpadu	Rumia	
	PZON	OZON
Zużyty sprzęt EE łącznie, w tym:	50 304	19 724
1) Zużyty sprzęt EE	50 304	9 203
2) Zużyty sprzęt z domów		10 521
Świetłówki, żarówki	310	65
Zużyte baterie	320	1220
Przeterminowane leki	170	3 386
Farby z opakowaniami	15 720	320
Zużyte oleje, inne	320	0
Ogółem [kg]	67 144	24 715
Razem [kg]	91 859	

Źródło: Dane z Komunalnego Związku Gmin „Dolina Redy i Chylonki”.

Ogólna ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy, zgodnie z internetową bazą danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami komunalnymi (BDO) oraz zebranych w punktach skupu wyniosła 20.672,434 [Mg]. Firma PUK Sp. z o.o. w ramach umowy z gminą odebrała od mieszkańców 16.978,45 [Mg] odpadów.

Zgodnie z wymogami znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, strumień zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych z terenu Gminy kierowany był instalacji komunalnej Eko Dolina Sp. z o.o. w Łęczycach. Do instalacji Eko Dolina kierowany był także cały strumień odpadów ulegających biodegradacji. Pozostałe frakcje odpadów kierowane były również do innych instalacji, m.in. Eco Harpoon Recykling Sp. z o.o., Mondi Swiecie S.A., Mondi Recyklind S.A., Maya Victory Sp. z o.o., Green Office ekologic Sp. z o.o., MVB Recykling Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. k., Karat Recykling S.A., Port Service sp. z o.o., Geocycle Polska Sp.z o.o., Tesla Recykling Sp.z o.o.

Zebrane odpady komunalne zostały poddane nw. procesom odzysku i unieszkodliwiania ¹⁾:

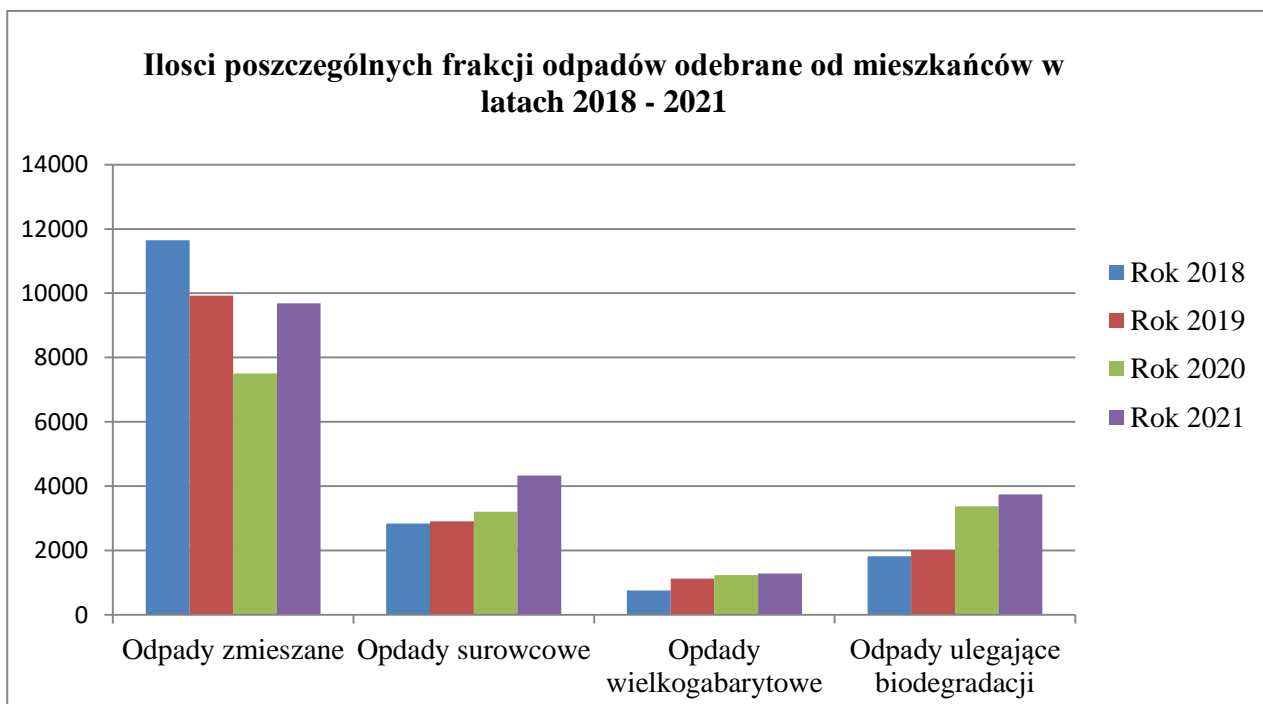
- D5 – Składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany (np. umieszczanie w uszczelnionych oddzielnych komorach, przykrytych i izolowanych wzajemnie od siebie i od środowiska, itd.);
- R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania);
- R5 – Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych;
- R11 – Wykorzystanie odpadów uzyskanych w wyniku któregośkolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1 – R10;
- R12 – Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów niewymienionych w pozycji R1-R11;

1) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020, poz.10)

W analizowanym roku z rumskich gospodarstw domowych odebrano 7.208,4m³ nieczystości ciekłych. Zostały one przekazane do stacji zlewnej: Baza kontenerowa przy ul. Kwiatkowskiego w Gdyni, należącej do PEWIK GDYNIA Sp. z o.o. Stamtąd ścieki trafiły do Grupowej Oczyszczalni Ścieków „DĘBOGÓRZE” w Dębogórze, gdzie zostały poddane mechaniczno-biologicznemu oczyszczaniu.

W ogólnym strumieniu odpadów komunalnych zebranych z terenu Rumi w 2021 roku, obserwuje się dalszy nieznaczny wzrost ilości odpadów surowcowych w stosunku do poprzednich lat, szczególnie ilości zebranych odpadów surowcowych, biodegradowalnych oraz wielkogabarytowych. Jednocześnie zwiększyła się ilość odbieranych odpadów komunalnych zmieszanych w stosunku do poziomu z roku 2020 (patrz: Wykres.1.)

Do analizy poniższego wykresu uwzględniono odpady o kodach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2014r., poz. 1923): dla odpadów surowcowych (makulatura, plastik i metale, szkło) – 15 01 01, 15 01, 02, 15 01 07, 17 02 03, 19 12 01, 20 01 01; odpady ulegające biodegradacji – 20 02 01, 20 01 08; odpady komunalne zmieszane 20 03 01; odpady wielkogabarytowe – 20 03 07.

Wykres 1. Masa odpadów z wybranych strumieni odebrana od mieszkańców oraz zebrana z PSZOK z terenu gminy w latach 2018 - 2021r.

7. Informacja o masie pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania, przeznaczonych do składowania, powstałych z odebranych i zebranych z terenu gminy odpadów komunalnych.

Tabela.7.

Adres instalacji, w której zostały utworzone odpady, powstałe z odebranych przez przedmiot odpadów komunalnych, przekazane do składowania	Kod i rodzaj odpadu	Masa odpadów, powstała po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania w tonach [Mg]			Adres składowiska, na które przekazano odpady do składowania
		Frakcja od 0 do 80 mm	Frakcja powyżej 80 mm	Masa całego strumienia odpadów	
Eko Dolina Sp. z o.o., Łężyce	19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	Frakcja od 0 do 80 mm	Frakcja powyżej 80 mm	Masa całego strumienia odpadów	Eko Dolina Sp. z o.o., Łężyce
		-	34565,20	34565,20	

Szacunkowa ilość odpadów zmieszanych wytwarzana przez mieszkańca gminy i odbierana przez firmę w ramach obowiązującej umowy z gminą w ciągu roku wynosi 157,1kg i jest o około 5kg niższa niż w roku 2020. Ilość odpadów ogółem na jednego mieszkańca wynosiła 371,7kg/rok i była o około 11kg wyższa w stosunku do roku 2020.

Powyższe dane wskazują, iż poziom segregacji w gminie stopniowo wzrasta.

8. Wymagane poziomy recyklingu

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. 2016, poz. 2167) zostało uchylone w 2021 roku, w wyniku czego w roku sprawozdawczym poziom recyklingu nie jest już obliczany osobno dla poszczególnych frakcji odpadów surowcowych (papier, makulatura, szkło, odpady budowlane i rozbiórkowe). Oznacza to, że nie można porównywać wyników osiągniętych w roku sprawozdawczym z tymi z lat 2012-2020.

W roku sprawozdawczym, obowiązujące Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021r. w sprawie obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021, poz. 1530) obliguje gminy do uzyskania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu **odpadów komunalnych** zgodnie ze wzorem:

$$P = \frac{Mr}{Mw} \times 100\%$$

gdzie:

P - poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%]

Mr – łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi [Mg] (odpady komunalne z grupy 15 oraz 20 wyjątkiem odpadów o kodzie 20 02 02, 20 02 04 i 20 03 06 oraz odpady powstałe z ich przetworzenia),

Mw – łączna masa wytworzonych odpadów komunalnych [Mg] (odpady komunalne z grupy 15 oraz grupy 20 z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 02 04 i 20 03 06).

Poziom recyklingu odpadów komunalnych osiągnięty przez Gminę Miejską Rumia w 2021 r. wyniósł **27%** (przy wymaganym >20%).

W kolejnych latach, Gmina zobligowana będzie do osiągnięcia poniżej przedstawionych poziomów recyklingu odpadów komunalnych:

Wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych [%] w poszczególnych latach	2022	2023	2024	2025
	25	35	45	55

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, obliczono wymagane poziomy, który dla roku 2021 wyniósł **2%** (przy wymaganym dla 2020 roku poziomie <35%).

Poniżej zestawiono poziomy: recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów surowcowych, budowlanych oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, uzyskane w latach 2012-2020 Przez Gminę Miejską Rumia.

Zgodnie z wprowadzonymi zmianami legislacyjnymi, od 2021 roku gminy zostały zwolnione z obowiązku osiągania określonych poziomów odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Ustawa z dnia 17 listopada 2021r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2151) zmieniła definicję odpadów komunalnych, wobec czego odpady komunalne nie obejmują odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Wprowadzona została definicja odpadów budowlanych i rozbiórkowych jako ogół odpadów powstających w wyniku robót budowlanych. Pomimo wprowadzonych zmian legislacyjnych, gminy nadal zobligowane są do odbierania ww. odpadów od mieszkańców oraz zapewnienia maksymalnego recyklingu i odzysku ww. odpadów.

9. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór nieczystości ciekłych.

Gmina, w oparciu o informacje uzyskiwane z przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego świadczącego usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków na jej terenie aktualizuje posiadane informacje na temat mieszkańców, którzy pozbywają się z nieruchomości nieczystości ciekłych a nie zawarli stosownej umowy. W takim przypadku Gmina za pomocą Straży Miejskiej przeprowadza kontrole służące zdyscyplinowaniu mieszkańca.

W przypadku korzystania przez właścicieli nieruchomości z szamb w rejonach skanalizowanych, gmina zobowiązuje ich do podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, zgodnie z przepisami ustawy o czystości i porządku gminach.

10. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy i nie zawarli umowy z uprawnionym podmiotem.

Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje wyłącznie nieruchomości zamieszkałe. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, zobowiązani są do zawarcia stosownej umowy na ich odbiór i zagospodarowanie z jedną z firm wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Rejestr ten od 2012 roku prowadzony jest przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki” w Gdyni. Na dzień 31 grudnia 2021r., w rejestrze wpisanych jest 60 podmiotów świadczących usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Rumia.

Gmina na bieżąco kontroluje stan czystości nieruchomości niezamieszkałych poprzez kontrole Straży Miejskiej, której funkcjonariusze pouczają mieszkańców o obowiązku zachowania czystości i porządku na terenach, których są właścicielami oraz, w razie konieczności, egzekwują obowiązek zawarcia stosownej umowy.

V. Koszty obsługi systemu

Koszty gospodarki odpadami komunalnymi, które przejęła gmina, kształtowały się następująco:

Tabela. 6. Wykonanie dochodów i wydatków związanych z gospodarką komunalną w 2021 roku.

TREŚĆ	PLAN NA 2021 ROK [zł]	Wykonanie [zł]	%
DOCHODY	15 000 000	16 473 096,22	109,82%
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	15 000 000	16 473 096,22	109,82%
Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	24.250	39.509,04	162,92%
WYDATKI	15 000 000	13 544 250,90	90,30%
Koszty administracyjne		378 181,08	
Edukacja i informacja		161 118,69	
Składka dla Komunalnego Związku Gmin „Dolina Redy i Chylonki”		339 686,00	
Uprzątnięcie dzikich wysypisk, opróżnianie koszy na terenie miasta, zakup nowych koszy ulicznych		962 220,44	
Odbiór odpadów od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych		11 708 038,49	
Windykacja		1 287,00	
Audyt rekompensaty		13 997,40	

Przychody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 16.743.096,22, tj. 109,82 % planu.

Wydatki związane z systemem gospodarki odpadami komunalnymi wyniosły w 2021 roku 13 544 250,90 zł, tj. 90,30 % planu, z czego 2,76 % przeznaczono na administrację (wynagrodzenia i szkolenia), 1,19 % na edukację i informację, na zadania realizowane przez Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki”, w tym sprawozdawczość – 2,51 %, uprzątnięcie dzikich wysypisk, opróżnianie koszy ulicznych oraz zakup nowych koszy – 7,11%, a na odbiór odpadów przez firmę wywozową, w tym prowadzenie PSZOK – 86,45 %.

Powyższe wyliczenia nie uwzględniają odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (np. firm, instytucji, placówek oświatowych) oraz ich przekazania do miejsc odzysku czy unieszkodliwienia, które były ponoszone przez wytwórców tych odpadów na podstawie indywidualnych umów cywilnoprawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2020r., poz. 1439), gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi z opłat pobranych za gospodarowanie tymi odpadami. System gospodarki odpadami komunalnymi winien być system samofinansującym się.

Od 1 lipca 2013r. do 30 marca 2019r. stawki płaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi miasta Rumi od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych kształtowały się w następujący sposób:

- 11 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny,

-19 zł miesięcznie od mieszkańca, jeżeli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Od 1 kwietnia 2019r. stawka ta uległa podwyższeniu i wynosiła:

-15 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny,

-40 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Od 1 lutego 2020r. opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 32zł za osobę na miesiąc. Jest ona jednakowa dla wszystkich mieszkańców nieruchomości zamieszkałych. Uchwała Nr XV/213/2019 z dnia 12 grudnia 2019r. zmieniająca uchwałę nr XIII/185/2019 z dnia 30 października 2019r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki tej opłaty, zdecydowano o obniżeniu ww. opłaty do kwoty 25zł za osobę na miesiąc w przypadku, gdy na danej nieruchomości zamieszkałej zadeklarowane zostanie kompostowanie odpadów.

VI. Podsumowanie

W roku sprawozdawczym Gmina osiągnęła wymagany przepisami prawa poziom recyklingu odpadów komunalnych. Było to możliwe dzięki wprowadzonemu na terenie Gminy w 2020 roku obowiązkowi selektywnego zbierania frakcji odpadów ulegających biodegradacji – odpadów kuchennych.

Wskutek wprowadzonych zmian legislacyjnych, w 2021 Gmina nie była zobowiązana do osiągnięcia określonego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlano – remontowych, jednak zapewniała mieszkańcom możliwości bezpiecznego oddawania tej frakcji odpadów w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w ramach obowiązującego limitu wagowego.

Wszystkie zebrane na terenie Gminy odpady komunalne zmieszane poddawane były mechaniczno-biologicznemu przetwarzaniu w instalacji regionalnej Eko Dolina. Zakład ten w roku 2021 przyjął 212 974 Mg odpadów, z czego 9,8% pochodziło z terenu Gminy Rumia. Zdolności przerobowe instalacji komunalnej „Eko Dolina” były wystarczające dla przyjmowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu Gminy.

Uzyskane wyniki wskazują, iż mieszkańcy znają i rozumieją potrzebę selektywnej zbiórki odpadów u źródła- w miejscu ich wytwarzania.